

Komplicerad process

Upphandling av filter

Filter.

FOTO: SIGNHILD GEHLIN

LCC – Life Cycle Cost – är viktig vid upphandling av filter, men hur gör man när underlag saknas?

AV ANDERS FLYCKT

SVERIGES PROVINGS- OCH FORSKNINGSPROVNING

ATT UPPHANDLA FILTER är ofta en svår och komplicerad process. Hur ska prestanda för filter från olika leverantörer jämföras på ett rättvist sätt? Vill man dessutom se till totalkostnaden – LCC (Life Cycle Cost, dvs. inköp, drift, filterbyte och kvittblivning) – stöter man på stora problem. Det finns i dag ingen relevant jämförande information om filtren att använda som underlag i LCC-programmen, vilket gör LCC för filter mer eller mindre osäkert. LCC är viktigt, men det krävs ytterligare erfarenheter och information om hur filter fungerar i verklig drift för att resultaten från LCC ska bli mer tillförlitliga.

När det gäller LCC för luftfilter är den största svårigheten att uppskatta den verkliga tryckfallsutvecklingen. I verklig drift varierar stoftkoncentrationen både i tiden och mellan olika platser. Att göra riktiga mätningar i fält är oerhört resurskrävande. Även om någon filterleverantör, utifrån egna erfarenheter, har möjlighet att uppskatta tryckfallsutvecklingen för sina produkter är det inte säkert att alla har möjlighet till detta. Filterkunden har mycket små möjligheter att kontrollera riktigheten i de olika

konkurrerande filterleverantörernas uppgifter.

Kräv detta

Vad är rimligt att kräva vid en upphandling? Förutom kommersiella data, service och support är det rimligt att kräva:

► Aktuella oberoende testprotokoll enligt standard EN779:2002. Dessa tester utförs endast på helmoduler, det vill säga frontdimensionen 592x592 mm. Om två filter ska jämföras är det viktigt att filtren är testade vid samma luftflöde. Ett testprotokoll enligt standarden EN779 ger viktig information om filtrets initiala egenskaper samt en del information som kan användas för att jämföra filter. Begär testprotokoll endast på vanliga standardmodeller – dock minst ett testprotokoll per filterklass. Lär dig tolka testprotokollen, de innehåller mycket information, till exempel:

- Avskiljningsgraden för ett nytt filter
- Tryckfallet för ett nytt filter
- Är filtret laddat eller ej, och vad händer med avskiljningen när laddningen försvinner?
- När filtret sin filterklass redan vid 250 Pa eller ännu tidigare?

• Stofthållning

► Långtidsegenskaper. Ett filter ska ha hög avskiljning under hela driftstiden. Då räcker det inte med information från ett testprotokoll enligt standarden EN779.

► Om du väljer P-märkta filter (en frivillig produktcertifiering av luftfilter), vet du att filtren håller rätt filterklass, fungerar i verklig miljö och att företaget som tillverkar filtret har ett kvalitetssystem.

► Var säker på att du kommer att kunna utvärdera och rätt bedöma de krav som ställs i förfrågan! Ibland ska mängder av data uppges i offerter – och sedan väljs leverantör endast efter lägsta pris. I en del upphandlingar ställs frågor som varken beställare eller leverantör förstår. Det kan till exempel vara att filtrets stofthållning enligt testprotokollet används felaktigt för att räkna ut den verkliga driftstiden.

Ett exempel på en vanligt förekommande fråga där svaret inte går att använda till något är: "Vad är medeltryckfallet efter sex månader vid stoftkoncentrationen 0,05 mg/m³?"

Tänk på att de krav förfrågan innehåller ska utvärderas. Ställ alltså inte krav som du sedan inte kan eller inte vill bedöma! *

Tipsa oss!

energi & miljö skriver under vinjetten "erfarenheten" om nyttiga bransch-erfarenheter. Tipsa oss gärna!